

Vad är ett idiom? Om definitioner, terminologi och typologi

Mariann Skog-Södersved

Institutionen för tyska språket och litteraturen, Vasa universitet

Anita Malmqvist

Institutionen för moderna språk, tyska, Umeå universitet

Im Bereich der Phraseologie existiert kaum wissenschaftliche Literatur auf Schwedisch. Die vorhandene phraseologische Terminologie ist zum großen Teil nur in Vorworten von Sammlungen mit geflügelten Worten, Sprichwörtern und Idiomen zu finden und als uneinheitlich zu bezeichnen. Um diese offensichtliche Lücke zu schließen wird der Versuch gewagt, eine schwedischsprachige Einführung in die Phraseologie für sowohl Muttersprachler als auch Nicht-Muttersprachler im universitären Bereich zu schreiben. Nach einer Zusammenstellung vorhandener Termini wird die erste und grundlegende Aufgabe sein, neue Termini bzw. eine vereinheitlichte Terminologie zu schaffen. Als Ausgangspunkt für diese Arbeit werden die den Verf. bekannten Klassifikationsversuche der schwedischen Phraseologie im Beitrag präsentiert und diskutiert. Dabei stellt sich heraus, dass sie nicht direkt übernommen werden können. Dies nicht nur, weil die in ihnen verwendeten Termini zum Teil voneinander abweichen, sondern auch weil ähnliche Bezeichnungen inhaltlich unterschiedlich besetzt sind. Ein Vergleich mit der in der Germanistik verwendeten Terminologie macht dieses Problem besonders deutlich.

Nyckelord: definition, fraseologi, frastypologi, idiom, kategorisering, terminologi

1 Bakgrund

Sedan ungefär 25 år tillbaka pågår en intensiv fraseologisk forskning inom germanistiken. År 1982 utkom två viktiga verk, nämligen *Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache* av Wolfgang Fleischer och *Handbuch der Phraseologie* av Burger, Buhofer och Sialm. Dessa betraktas numera som klassiker och markerar fraseologins genombrott inom germanistiken.

En motsvarande utveckling till den i tyskan har tillsvidare inte ägt rum i svenskan, vilket bl.a. avspeglar sig i att det inte finns någon i stort sett enhetlig terminologi att tillgå¹. Bristen på en svensk begreppsapparat gör sig t.ex. påmind i samband med skrivandet av svenska sammanfattningar till fraseologiska arbeten på andra språk. Ett annat tecken på att fraseologin inte har samma ställning inom svenskan som inom tyskan är problemen för studerande att hitta sekundärlitteratur (på svenska) för kontrastiva arbeten tyska–svenska². De har inte mycket annat att ty sig till än förorden till olika

ordböcker och andra samlingar samt enstaka artiklar, eftersom någon mera omfattande sekundärlitteratur tillsvidare ej funnits att tillgå. En sammanställning av svenska publikationer inom fraseologi/idiomatik gjord vid Institutionen för tyska språket och litteraturen vid Vasa universitet i början av 2000-talet ger ett ganska klen utbyte i fråga om vetenskapliga arbeten. Sammanställningen utgör en brokig samling av bl.a. barnböcker, publikationer inom ämnet Svenska för invandrare, olika typer av ordböcker och en tyskspråkig doktorsavhandling om tyska och svenska somatismer. Några mera omfattande teoretiska arbeten inom disciplinen fraseologi tycks inte ha funnits då, ingen introduktion i ämnet. Med tanke på den ställning fraseologin har både inom anglistiken och germanistiken är detta anmärkningsvärt. Det finns t.ex. flera tyska introduktioner i fraseologi för universitetsstudierande (Palm 1995; Fleischer 1997; Burger 2007).

För att bidra till ökad kunskap om fraseologi inom det svenska språkområdet uppstod hos oss idén att skriva en svensk introduktion i fraseologi för universitetsbruk. Denna artikel är ett led i arbetet. En preliminär skiss av vad introduktionen skall innehålla föreligger, men det egentliga skrivarbetet kan påbörjas först då en fraseologisk typologi utformats samt de begrepp som ska användas definierats och en svensk fraseologisk terminologi skapats. I det följande ges först en kort inledning om de språkliga enheter som fraseologerna undersöker, sedan kommenteras de två svenska typologier vi känner till och därefter behandlas några av de idiomdefinitioner vi påträffat i sekundärlitteraturen.

2 Terminologi och typologier

Enkelt uttryckt kan sägas att man inom fraseologin undersöker fasta ordförbindelser, så kallade fraseologismer. *Fraseologism* (ty. *Phraseologismus*) är ett av flera förekommande överordnade begrepp för dessa språkliga enheter och i dag väl det mest använda inom germanistiken. Termen nämns i en del av den svenska litteratur vi bekantat oss med, men den används inte allmänt på svenska. En fraseologism består av minst två konstituenten men utgör enligt en snävare avgränsning inga hela satser. Betraktar man fraseologismerna i ett vidare perspektiv, omfattar de även hela satser. De besitter ett antal kännetecken, vilka gör det möjligt att avgränsa dem från övriga ordförbindelser

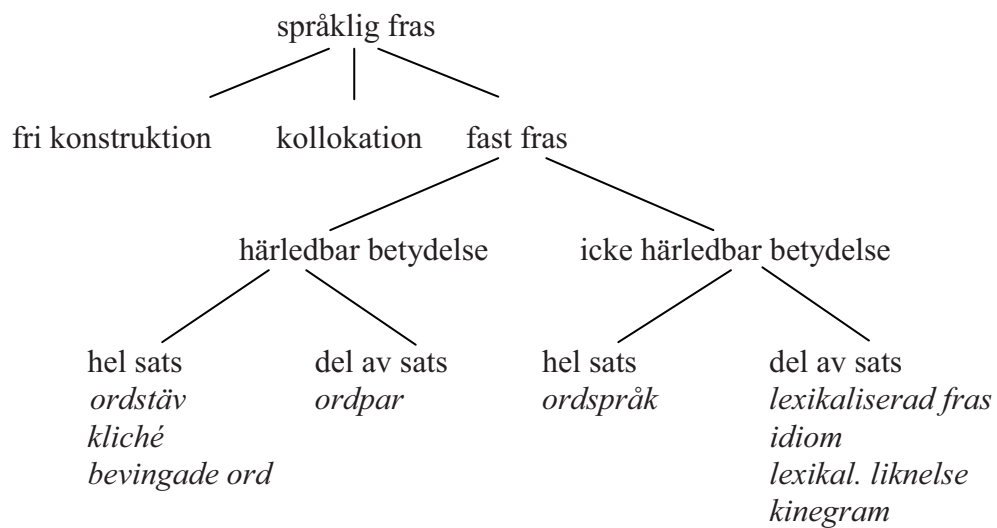
och man kan här tala om centrum respektive periferi. Fraseologismerna i centrum uppvisar samtliga kännetecken, medan de som befinner sig i periferin följaktligen inte gör det. Kännetecknen i fråga är idiomaticitet, semantisk-syntaktisk stabilitet samt lexikalisering och reproducerbarhet. (Fleischer 1997.) Ett exempel på en fraseologism som uppfyller dessa kännetecken är *bita huvudet av skammen* ('vara fräck eller hänsynslös'), medan uttrycket *borsta tänderna* ligger i periferin och i stort sett saknar idiomaticitet. I de svenska fraseologiska arbeten vi haft tillgång till tycks huvudvikten ligga på konstruktionerna i centrum och dessa kallas i allmänhet *idiom*.

Som nämnts har vi lyckats hitta två svenska klassificeringar, den ena är Sköldbergs (2004) typologi och den andra är den som Clausén och Lyly utarbetat för ordboken *Svenskt språkbruk* (2003) och som Clausén (2005) senare uppdaterat något. I fortsättningen presenterar vi kort båda klassifikationerna och kommenterar några av de detaljer som väckt vår uppmärksamhet. Clauséns modell har av utrymmesskäl förenklats till en numrerad uppställning.

Sköldberg (2004: 32) delar in ordförbindelserna i svenskan enligt en frastypologi som hon själv betecknar som schematisk och som hon anför som ett förslag. Hennes term *fast fras* motsvarar *fraseologism* i vår terminologi ovan. Anmärkningsvärt är att hon utesluter kollokationerna, t.ex. fasta konstruktioner av typen *borsta tänderna*, även om hon nämner att de uppvisar vissa restriktioner. Å andra sidan kan det delvis sammanhånga med att hon utarbetat typologin för materialet i sin doktorsavhandling. Kriterierna för typologin är två, dels graden av fixering, dels graden av härledbar betydelse. Betydelsekriteriet gör att klassificeringen är behäftad med en viss svaghet, nämligen att konstruktioner som representerar samma typ av fraseologismer egentligen kan hänföras till olika grupper i typologin. Har alla ordpar en härledbar betydelse och alla ordspråk en icke härledbar betydelse³? Hur förhåller det sig t.ex. med *kreti och pleti* och *bränt barn skyr elden*?

Två andra grupper i indelningen som ger upphov till viss förvirring är det som Sköldberg benämner *lexikaliserad fras* samt *lexikaliserad liknelse*. En lexikaliserad fras är ett uttryck som är fast, har sammanfattningsaccent och en inte helt härledbar betydelse.

Sköldberg hänvisar till Anward och Linell (1976) och deras exempel *bada naken*. Här kan man fråga sig, om sådana uttryck kanske kunde betraktas som kollokationer. Med de lexikaliserade liknelserna eller *komparativa fraseologismerna*, som de allmänt kallas inom germanistiken, förhåller det sig på ett liknande sätt som med ordparen. En del är transparenta, medan andra inte är det i samma grad, t.ex. *hungrig som en varg* resp. *sova som en stock*. I sin analys av speciella klasser av fraseologismer konstaterar Burger (2007: 47–48) likaså, att de komparativa fraseologismerna kan uppträda antingen som kollokationer eller delidiom, beroende på hur transparent jämförelsen är.

Figur 1. Sköldbergs (2004: 32) förslag till frastypologi.

I sin modell för kategorisering av fraser utgår Clausén från frasernas funktion. Informativ funktion har fraser enligt Clausén, då de används för att informera om något eller för att förmedla ett innehåll. Pragmatisk funktion har de om de används för att uttrycka åsikter och känslor liksom för att etablera och upprätthålla sociala kontakter. I det senare fallet innehåller fraserna vanligen ingen ny information. (Clausén 2005: 56.) Modellen innefattar både argumentstrukturer, dvs. produktiva syntaktiska strukturer, vilka inte är av intresse för vårt syfte, och fraseologiska kategorier, som är det vi tittar närmare på. Clausén kommenterar termen *fraseologism*, som hon funnit hos Gläser (1986), och säger att den motsvarar *slutna kollokationer* och *idiom* i hennes modell. (I övrigt tycks Clausén inte vara förtrogen med fraseologiska arbeten på tyska.) I indelningen av kollokationerna ansluter hon sig till den engelska traditionen med *open*

collocations och *restricted collocations*, vilka även diskuteras av Gläser (1986: 39–41). Som exempel på en sluten kollokation ger hon *blåsa glas*, vilket kan jämföras med Sköldbbergs exempel *bada naken*. Det handlar alltså om icke-idiomatiska eller endast svagt idiomatiska fraseologismer. (Jfr Burger 2007: 38.)

1 Informativ funktion

1.1 Argumentstrukturer

1.2 Kollokationer

1.2.1 Öppna kollokationer

1.2.2 Slutna kollokationer

1.3 Idiomklustret

1.3.1 Idiom

1.3.1.1 Liknelser

1.3.1.2 Talesätt

2 Pragmatisk funktion

2.1 Pragmatiska klustret

2.1.1 Pragmatiska fraser

2.1.1.1 Textstrukturerande fraser

2.1.1.2 Samtalsfraser

Figur 2. Modell för kategorisering av fraser enligt Clausén (2005: 55).

Nedan återkommer vi till Clauséns idiomdefinition, men redan nu kan nämnas, att Clausén företräder uppfattningen, att idiomerna ska innehålla åtminstone en metafor. Å andra sidan konstaterar hon att *idiom* kan definieras på olika sätt, men att enighet råder om att det är fråga om en fast ordförbindelse vars betydelse inte motsvaras av betydelsen hos de enskilda konstituenterna i ordförbindelsen. I modellens idiomkluster ingår även liknelser (komparativa fraseologismer) samt talesätt, vilka omfattar både hela satser och ellipser. Genom att använda den informativa resp. pragmatiska funktionen som klassifikationskriterium separeras i den här modellen inte hela satser från delar av satser.

Eftersom tonvikten i denna artikel ligger på frågan vad ett idiom är, går vi inte närmare in på fraserna i det pragmatiska klustret. Här handlar det om olika kommentarer som

när allt kommer omkring och olika hövlighetsfraser som *hej på dig* och *förlåt att jag besvårar* (Clausén 2005: 59–60).

3 Vad är ett idiom?

Vad är då ett idiom? Idiomsamlingen *Målande uttryck. En liten bok med svenska idiom* (1990) inleds av en kort text med just den rubriken. Svaret som ges lyder: ”Det typiska för våra målande uttryck eller idiom, som de brukar kallas, är att de inte utan vidare låter sig förstås med utgångspunkt från betydelsen hos de enskilda orden.” Definitionen är inte speciellt uttömmande. Eventuellt kan ”målande” anses hänvisa till det metaforiska samtidigt som uppmärksamhet riktas mot den betydelse komponenterna tillsammans bildar.

Denna svårighet att definiera kategorin *idiom* tematiseras i de flesta framställningar vi har haft tillgång till. Idiomen betecknas som svårfångade och definitionerna är många gånger motstridiga (se t.ex. Moon 1998: 3). Som förklaringar till denna terminologiska problematik anger Fleischer (1997: 2, 36) dels det faktum att vi har att göra med en relativt ung språkvetenskaplig deldisciplin, dels att all klassificering av språkliga enheter har sina gränser. Dessa är betingade av karaktären hos naturliga språk, vilket även Wotjak och Heine (2004: 144) är inne på. De senare betonar dock samtidigt att detta inte bör tas som intäkt för att avstå från att göra avgränsningar och att motivera dessa.

Den äldsta svenska källa vi har kunnat hitta som behandlar idiom är Anward och Linell (1976). Här definieras idiom, t.ex. *ta ner skylten 'dö'* eller *dra öronen åt sig 'bli försiktig'*, som ”flerledade uttryck vars betydelse inte har någon som helst relation till konstituenternas ('bokstavliga') betydelser” (Anward & Linell 1976: 82–83). Idiomen avgränsas följaktligen från andra fasta uttryck som exempelvis *bada naken* genom bristen på semantisk förutsägbarhet. Även Ekberg (1989: 10) anger denna egenskap som det som skiljer idiom som *falla till föga* eller *komma på benen* från andra lexikaliserade fraser, där substantivet inte står i något systematiskt förhållande till verbet eller

adjektivet i det predikat som kan ersätta frasen, t.ex. *falla i sömn* : *somna*, *gå i strejk* : *börja strejka*.

Clausén och Lyly (1995: 26–27) avgränsar idiomerna från talesätt och liknelser, som också ingår i vad de kallar idiomklustret (jfr ovan). Till skillnad från de båda andra kategorierna kännetecknas idiomerna av att de utgör en syntaktisk fras som i sin helhet har metaforiserats. Talesätt, t.ex. *man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken*, bildar hela meningar, där metaforiseringen skulle gälla enbart den semantiskt tunga delen, medan liknelser, t.ex. *vara fattig som en kyrkråtta*, utgör fraskategorier som är berörda av metaforisering men där denna inte nått ända fram. Här kan man möjligen fråga sig vad som menas med den semantiskt tunga delen. En annan reflektion som inställer sig är varför man som enda exempel på ett idiom väljer *skära pipor i vassen* 'utnyttja ett lägligt tillfälle', som väl måste betraktas som ganska infrekvent. Därmed kan läsaren få intrycket att idiom är ovanliga och exklusiva språkliga fenomen, när de i stället är mycket frekventa och återfinns i alla textsorter. I Clausén (2005: 58) förekommer en viss modifiering av de ovan angivna kännetecknen hos idiomerna. Här sägs att de vanligen utgör en del av en sats, att de har minst en metafor och att de inte är semantiskt härledbara. Dessutom förs en ganska ingående diskussion om olika typer av övergångar från konkret till metaforisk betydelse hos fraser (Clausén 2005: 60–80) som av utrymmesskäl inte kan refereras här.

Den utförligaste diskussionen om idiom och deras avgränsningar i den svenska forskningen återfinns hos Sköldberg (2004: 25–29). Hon skiljer på prototypiska och icke-prototypiska idiom och definierar prototypiska idiom som

en institutionaliserad⁴ sammanställning av lexikala enheter [som i sin helhet] bildar en syntaktisk konstruktion, som utan att ha en huvudsakligen grammatisk eller textbindande funktion fungerar som en del av en mening eller sats, har relativt fixerad form samt en figurativ betydelse som inte är härledbar ur de ingående ordens betydelse (Sköldberg 2004: 29).

Några exempel på prototypiska idiom som Sköldberg ger är *väcka ont blod* och *i ett nötskal*, medan exempelvis *när andan faller på, som man bäddar får man ligga* och *hamna på efterkälken* skulle utgöra icke-prototypiska idiom. De båda första skulle vara prototypiska, eftersom de är hela meningar och det sista icke-prototypiskt, eftersom det

endast delvis (*på efterkälken*) är metaforiskt. Det senare är ett exempel på vad man inom den germanistiska fraseologiforskningen kallar en *unikal komponent*, dvs. ett ord som inte används självständigt utan endast i en given lexikaliserad fras (Fleischer 1997: 37). Enligt Sköldberg är det alltså inte möjligt att göra någon tydlig avgränsning av idiomerna gentemot andra typer av fasta fraser utan det råder gradvisa övergångar mellan de olika kategorierna.

Utänför den svenska forskningen förtjänar ett par framställningar från den anglosaxiska traditionen att nämnas. Gläser (1988: 266–273), som liksom Sköldberg hänvisar till Fernando och Flavell (1981), förespråkar en gradering av idiomerna med utgångspunkt i den semantiska relationen mellan de konstituenterna i en ordgrupp som har en överförd ’idiomatisk’ betydelse och de som har en bokstavlig betydelse. Hon menar dock inte att det skulle finnas mer eller mindre prototypiska idiom utan anser att hela gruppen idiom utgör prototypen för fasta fraser. Hennes definition av idiom lyder:

An idiom is a lexicalized, reproducible word group which has semantic and syntactic stability and whose meaning cannot be derived from the meaning of its constituents. The denotational meaning of an idiom is characterized by a specific choice and combination of semantic components [...] carried by the constituents that form the word group. An idiom may comprise such semantic components as have no representation in the semantic components of the word group at all, but have been added ‘from outside’. (Gläser 1988: 272.)

Semantisk och syntaktisk stabilitet är alltså enligt Gläser ett centralt kännetecken för idiomerna, något som till viss del tonas ner hos Sköldberg. Moon (1998: 3–5) avstår i sin omfattande studie av fasta fraser i engelskan från att ge en egen definition av *idiom*, eftersom terminologin är tvetydig och oenhetlig. Hon hänvisar i stället till de olika framställningarnas definitioner.

Till störst hjälp när det gäller att definiera begreppet *idiom* är de redan nämnda germanistiska standardverken Fleischer (1997) och Burger (2007). Fleischer (1997: 111–134) gör en noggrann och kritisk genomgång av centrala fraseologiska arbeten inom germanistiken och kommer mot bakgrund av dessa och sina egna analyser fram till en uppdelning i ”vollidiomatische” och ”teilidiomatische Phraseologismen” (Fleischer 1977: 33). Exempel på helidiomatiska idiom är *bei jm. einen Stein im Brett haben* ’ligga bra till hos ngn’ och på halvidiomatiska *einen Streit vom Zaune brechen*

'mucka gräl'. Skillnaden är att den första kategorin inte går att dela upp semantiskt och att det inte finns någon semantisk kongruens mellan de båda komponenterna *Stein* och *Brett*. Hos den andra kategorin däremot används en av komponenterna, i detta fall *Streit*, i en betydelse som ligger utanför fraseologismen, dvs. har "wendungsexterne Bedeutung" (Fleischer 1997: 30–31) och komponenterna är möjliga att dela upp semantiskt.

Även Burger (2007: 31–32) använder begreppet idiomaticitet i betydelsen semantisk idiomaticitet. Han definierar en ordförbindelse som idiomatisk, när det finns en diskrepans mellan den fraseologiska och den ordagranna betydelsen hos hela uttrycket. Ju större denna diskrepans är, desto mer idiomatiskt är uttrycket. Som exempel anger han *Öl ins Feuer gießen* 'gjuta olja på elden', där det inte finns någon semantisk relation mellan den fria och den fraseologiska betydelsen, dvs. det finns ingen semantisk regel som skulle möjliggöra en härledning av betydelsen 'förvärja en strid' ur den fria betydelsen hos de olika komponenterna i fraseologismen. Liksom Fleischer skiljer Burger på *Idiome* och *Teil-Idiome* och anför samma fraseologism som Fleischer, *einen Streit vom Zaune brechen*, som exempel på en delidiomatisk ordförbindelse. Enligt Burger kan man inte tala om prototypiska idiom utan man måste i stället utgå ifrån att vi har att göra med en kontinuerlig skala. Genom att diskutera samband mellan fraseologi och nyare metaforforskning tillför Burger ett kognitivt perspektiv som hittills varit föga beaktat. (Burger 2007: 86–97).

4 Slutord

Ovanstående diskussion torde redan ha gett en första bild av de problem som ska lösas då man försöker definiera begrepp för en lingvistisk disciplin som ännu ej uppmärksamats systematiskt inom den vetenskapliga litteraturen på svenska. De fraseologiska typologier eller klassifikationer som existerar täcker inte varandra vare sig beträffande innehållet eller beträffande de termer som används. Även en så pass etablerad term som *idiom* blir diffus, då man börjar jämföra existerande definitioner. Vi har här redan hänvisat ett flertal gånger till namnkunniga forskare inom den germanistiska fraseologin. För det vidare arbetet kommer framförallt Harald Burgers klassifikationer

att vara av stor betydelse. En av de mest citerade definitionerna av vad en fraseologisk ordförbindelse är härstammar från honom och är ännu väl värd att avslutningsvis citeras sina 25 år till trots.

Phraseologisch ist eine Verbindung von zwei oder mehr Wörtern dann, wenn (1) die Wörter eine durch die syntaktischen und semantischen Regularitäten der Verknüpfung nicht voll erklärbare Einheit bilden, und wenn (2) die Wortverbindung in der Sprachgemeinschaft, ähnlich wie ein Lexem, gebräuchlich ist. (Burger m.fl. 1982: 1)

Härvid gäller, att om det första villkoret är uppfyllt är även det andra det, men inte tvärtom. Denna definition tar fasta på de kännetecken vi inledningsvis nämnde, dvs. semantisk-syntaktisk stabilitet, idiomaticitet och lexikalisering.

Anmärkningar

- ¹ Den tyska fraseologiska terminologin är ingalunda standardiserad, men med tiden har relativt samstämmiga definitioner av de grundläggande begreppen utkristalliserat sig, vilket avspeglar sig i en allt enhetligare användning av fraseologiska termer. För en överblick av den tidigare terminologiska mångfalden se t.ex. Pilz (1978), Duhme (1991) och Palm (1995).
- ² Vi bortser i detta sammanhang från de finskspråkigas svårigheter att finna finska motsvarigheter till de tyska termerna. Även de har liknande problem, eftersom en stor del av publikationerna inom ett omfattande fraseologiprojekt i Finland under ledning av prof. Jarmo Korhonen utkommit på tyska.
- ³ Vi beaktar här inte att olika individers kunskap även påverkar graden av härledbarhet.
- ⁴ Ett uttryck betecknas som institutionaliserat, om många individer inom ett språkområde känner till det och förstår att det inte ska uppfattas bokstavligt (Sköldberg 2004: 23).

Litteratur

- Anward, J. & P. Linell (1976). Om lexikaliserade fraser i svenskan. *Nysvenska studier. Tidskrift för svensk stil- och språkforskning* 55/56 (1975–1976), 77–119.
- Burger, H. (2007). *Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen*. 3., neu bearb. Aufl. Berlin: Erich Schmidt.
- Burger, H., A. Buhöfer & A. Sialm (1982). *Handbuch der Phraseologie*. Berlin/New York: de Gruyter.
- Clausén, U. (2005). Om dynamik och variation i svensk fraseologi. *Språk och stil* 15, 53–83.
- Clausén, U. & E. Lyly (1995). Idiom och lexikografi. *Språkvård. Tidskrift utgiven av Svenska språknämnden* 1, 23–30.
- Duhme, M. (1991). *Phraseologie der deutschen Wirtschaftssprache. Eine empirische Untersuchung zur Verwendung von Phraseologismen in journalistischen Fachtexten*. Essen: Blaue Eule.
- Ekberg, L. (1989). *Gå till anfall och falla i sömn. En strukturell och funktionell beskrivning av abstrakta övergångsfraser*. Lund: Lund Univ. Press.
- Fernando, Ch. & R. Flavell (1981). *On idiom. Critical views and perspectives*. Exeter: Exeter Linguistic Studies 5.
- Fleischer, W. (1982). *Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache*. Leipzig: Bibliographisches Institut.
- Fleischer, W. (1997). *Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache*. 2., durchg. u. erg. Aufl. Tübingen: Niemeyer.
- Gläser, R. (1986). *Phraseologie der englischen Sprache*. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie.

- Gläser, R. (1988). The Grading of Idiomaticity as a Presupposition for a Taxonomy of Idioms. I: *Understanding the Lexicon. Meaning, Sense and World Knowledge in Lexical Semantics*, 264–279. Red. W. Hülsen & R. Schulze. Tübingen: Niemeyer..
- Moon, R. (1998). *Fixed Expressions and Idioms in English. A Corpus-Based Approach*. Oxford: Clarendon Press.
- Målande uttryck. En liten bok med svenska idiom* (1990). Utarbetad vid Språkdata Göteborgs universitet. Stockholm: Esselte Ordbok.
- Palm, Ch. (1995). *Phraseologie. Eine Einführung*. Tübingen: Narr.
- Pilz, K. D. (1978). *Phraseologie. Versuch einer interdisziplinären Abgrenzung, Begriffsbestimmung und Systematisierung unter besonderer Berücksichtigung der deutschen Gegenwartssprache*. Göttingen: Kümmerle.
- Sköldberg, E. (2004). *Korten på bordet. Innehålls- och uttrycksmässig variation hos svenska idiom*. Mejerbergs arkiv för svensk ordforskning; 31. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Svenskt språkbruk* (2003). Ordbok över konstruktioner och fraser. Utg. av Svenska språknämnden. Stockholm: Norstedts Ordbok.
- Wotjak, B. & A. Heine (2004). Zur Abgrenzung und Beschreibung verbonominaler Wortverbindungen (Wortidiome, Funktionsverbgefüge, Kollokationen). *Deutsch als Fremdsprache* 42, 143–153.